
OSVRT NA MOJU RELACIJU KOJU SAM ODRŽAO NA
DRUGOMU OPĆEM VATIKANSKOM SABORU

Frane Franić, Split

UDK: 262.12 Franić, F.

262.5

Primljeno 10/2002.

Ta se relacija sastojala od tri dijela: a) O sakramentalnosti biskupstva, b) O papinskom primatu, c) O uspostavi stalnog đakonata: celibatskog i oženjenog.

a) O sakramentalnosti biskupstva. Sveti Toma Akvinski - po kojemu se mi nekadašnji studenti Papinskog sveučilišta Gregorijane nazivamo tomistima - naučavao je da biskupstvo nije sakrament, nego vlast, poput papinstva. Nasuprot njemu franjevac blaženi Ivan Duns Skot naučavao je da je biskupstvo sakrament. Koncil se je odlučio izjaviti da je biskupstvo sakrament, ali tu istinu nije dogmatizirao, to jest nije je proglasio obveznom objavljenom Božjom naukom, nego općom crkvenom naukom.

Ja sam pak prije Koncila naučavao u našoj Visokoj bogoslovskoj školi, sada Bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, da je biskupstvo sakrament, jer sam se bio poveo za Duns Skotom - kojega sam upoznao pišući svoju doktorsku disertaciju, premda sam se i dalje smatrao tomistom.

Međutim sam bio zamoljen od Svetog Oca, preko predsjednika saborske Doktrinarne komisije, da održim u Saboru relaciju u ime manjine Doktrinarne komisije i Sabora, koja je tvrdila da biskupstvo nije sakrament, nego vlast, poput papinstva. Rekao sam tada Papi da ja u Splitu već 20 godina naučavam da je biskupstvo sakrament, pa da stoga kao relatora za tu točku imenuje nekog drugog koji i danas misli da je biskupstvo vlast. Papa je odgovorio da bi u ime manjine jedan teolog trebao održati trostruku relaciju, to jest o biskupstvu, o papinskoj vlasti i uspostavi stalnoga oženjenog đakonata, a da će u ime većine o tim trima točkama govoriti dva kardinala i nadbiskup tajnik Kongregacije za nauk vjere. Ja sam primijetio da to nije pravo, ali je Papa rekao da se tu više ništa ne može mijenjati, ali da ja mogu izjaviti u toj prvoj točki relacije kako se osobno ne slažem s manjinom te da držim da je biskupstvo sakrament. To sam i učinio, ali su tajništvo Sabora i Uredništvo saborskih akata moju izjavu izostavili i na njezinu mjestu stavili tri točkice, kao znak da je tu nešto izostavljeno.

Ne znajući da je Uredništvo knjiga saborskih akata izostavilo moju izjavu, otac biskup mostarski dr. Ratko Perić kritizirao me je,

tvreći da je moja teologija sasvim drukčija od vatikanske papinske, koja uči da je biskupstvo sakrament, a ja da to niječem u svojoj relaciji.

Otac biskup dr. Perić može zaviriti u arhiv Drugoga vatikanskog sabora u Rimu i u arhiv nadbiskupije splitsko-makarske, gdje može naći moju cjelovitu autentičnu relaciju, kao potvrdu mojih riječi da sam iz čiste bratske ljubavi, pokoravajući se nagovoru Pape da se osobno mogu ograditi od teologa koji su zastupali mišljenje svetoga Tome Akvinskoga, podnio tu točku saborskih relacija iznoseći nauku blaženoga Ivana Duns Skota.

b) U drugoj točki relacije, koju sam također iznio u ime manjine u Doktrinarnoj komisiji i u Saboru, govorio sam o papinskoj vlasti u Crkvi koja je iznad vlasti kolegija biskupa. Nastojao sam to dokazati citatima iz Svetog pisma i na osnovi katoličke apostolske tradicije. Papa mi je zahvalio za tu točku relacije i kao nagradu mi je nakon Koncila darovao 28 svezaka saborskih akata velikog formata.

c) U trećoj točki moje relacije, govorio sam o uspostavi stalnog đakonata, tako što sam branio uspostavu celibatskog đakonata, a odbacivao uspostavu stalnog oženjenog đakonata. U vezi s ovom točkom uspostavljena je posebna komisija sa zadaćom da dobro prouči razloge odbacivanja oženjenog đakonata, čiji sam član i sam bio.

Nakon dužeg rada složili smo se da se red stalnog đakonata smije podijeliti samo zrelim ljudima, koji imaju sređenu obitelj i stalan posao s plaćom dovoljnom za uzdržavanje svoje obitelji, kako ne bi opterećivali Crkvu. Taj je prijedlog naše komisije stavljen na glasovanje u Saboru. I bio je usvojen velikom većinom; protiv njega je glasovalo 800 saborskih otaca, koji su tražili da se oženjeni đakonati podijeliti i mladim ljudima. Tako je bivša većina postala manjina u Saboru.

Ti oženjeni đakoni dakle žive od svoje plaće, koju dobivaju u društvu u kojem zarađuju, a ne od Crkve. Svojim radom u pastoralu oni su kao neka veza između svećenika i katoličkog laikata.